

Vergaderjaar 2013–2014

33 682

Evaluatie Wet uniformering loonbegrip

Nr. 4

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 5 november 2013

Binnen de vaste commissie voor Financiën heeft een fractie de behoefte om naar aanleiding van de brief van de Staatssecretaris van Financiën d.d. 23 september 2013 met nadere informatie over de budgettaire consequenties van een door de leden van de fractie van 50PLUS voorgestelde compensatie voor de gevolgen van de Wet ULB (Kamerstuk 33 682, nr. 3), enkele vragen en opmerkingen aan het kabinet voor te leggen.

De vragen en opmerkingen zijn op 3 oktober 2013 aan de Staatssecretaris van Financiën voorgelegd. Bij brief van 4 november 2013 zijn ze door hem beantwoord.

De voorzitter van de commissie,
Van Nieuwenhuizen-Wijbenga

De griffier van de commissie,
Berck

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van 50PLUS

De leden van de 50PLUS-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief van 23 september jl. van het kabinet met nadere informatie, betreffende de budgettaire consequenties van een door de leden van de fractie van 50PLUS voorgestelde compensatie voor de gevolgen van de Wet ULB.

In de brief is aangegeven, dat het compenseren van ondernemers in een BV – de directeur-groootaandeelhouders (DGA's) – op zodanige wijze dat zij in het kader van de invoering van de Wet ULB er niet meer dan 1.5% op achteruit gaan, een budgettaire last van € 3,5 miljard zou betekenen. Afzonderlijke compensatie voor voor IB-ondernemers/ZZP'ers betekent een budgettaire last van € 217 miljoen, voor alleen vroeggepensioneerden een budgettaire last van € 234 miljoen en voor alleen ouderen een budgettaire last van € 215 miljoen. Deze afzonderlijke compensaties kunnen achterwege blijven indien over de gehele breedte (dus inclusief DGA) wordt gecompenseerd. Het maximale budgettaire beslag is dus € 3,5 miljard.

Het bevreemdt deze leden, dat DGA's langs geen enkele andere weg gecompenseerd kunnen worden, dan via het veel te grove instrument van algehele aanpassing van de belastingschijven. Hierdoor zou sprake zijn van een verlaging van belasting voor grote groepen burgers. Hoewel belastingverlaging voor grote groepen burgers volgens de leden van de fractie van 50PLUS vanuit economisch perspectief wenselijk is, gaat het deze leden in het verband met de Wet ULB alléén om het uitgangspunt van de wetswijziging, namelijk dat deze primair een regelingstechnische vereenvoudiging zou zijn die budgettair neutraal zou verlopen. Daarom vinden deze leden, dat een manier gevonden moet worden, om DGA's zodanig te compenseren, dat zij grosso modo niet méér dan 1,5% inkomensdaling ondervinden als gevolg van de wet. Deze wet is immers bedoeld als een lastenverlichting, en niet als een lastenverzwaring, waar het de lasten van werkgevers betreft.

Dat DGA's voor het nadeel dat zij ondervinden niet gecompenseerd worden omdat de DGA's reeds eerder (in 2008) het voordeel hebben gehad van het vervallen van de belaste vergoeding voor de inkomensafhankelijke bijdrage voor de Zorgverzekeringswet (IAB Zvw), vinden de leden van de 50PLUS-fractie geen valide argument. Zo redenerend zou er in veel gevallen een reden gevonden kunnen worden om niet te compenseren. Het gaat echter nu om déze wet, en die mag – bedoeld als lastenverlichting – niet tot onevenredig financieel nadeel leiden voor groepen ondernemers.

Kan de Staatsecretaris aangeven of er in het verleden méér groepen belastingplichtigen een fiscaal voordeel hebben gehad, die vervolgens een fiscale «verslechtering» hebben moeten ondergaan, vanwege het eerder genoten voordeel?

Op 1 januari 2013 is de Wet ULB van kracht geworden. Om dit uniforme loonbegrip te bereiken, is onder andere de Awf (Algemene Werkloosheidsfonds) franchise (het bedrag waarover geen premie hoeft te worden betaald) afgeschaft. De leden van de 50PLUS-fractie merken op dat uit berichten, onder meer van de Uitzendbranche (ABU), blijkt dat hierdoor met name bij ondernemingen met veel lage lonen, de loonkosten flink gestegen zijn (het bericht van ABU is ter beschikking gesteld aan de Staatssecretaris). Daardoor wordt de uitzendkracht duurder. Deze leden vragen, hoe dit te rijmen is met het streven van het kabinet, om juist jongeren én ouderen aan het werk te krijgen en te houden.

Deze leden vragen hoe groot de groep is die dit nadeel ondervindt. Welk bedrag is hiermee naar schatting gemoeid? Op welke wijze zou compensatie kunnen plaatsvinden? Wat denkt de Staatssecretaris van de door de uitzendbranche geopperde WUL-korting?

II. Reactie van de Staatssecretaris

Hieronder treft u aan de beantwoording van de vragen van het lid Klein van 50PLUS opgenomen in het verslag van een schriftelijk overleg van 3 oktober 2013.

De leden van de fractie van 50plus geven aan dat de Wet uniformering loonbegrip (verder: Wet ULB) niet tot onevenredig nadeel mag leiden voor groepen ondernemers. Zij vinden het geen valide argument dat het negatieve inkomenseffect dat directeuren-groootaandeelhouder (verder: DGA's) in veel gevallen hebben ondervonden wordt gecompenseerd vanwege het voordeel dat deze groep in 2008 heeft ontvangen als gevolg van het vervallen van de belaste vergoeding voor de Zorgverzekeringswet. Zij vragen of in het verleden dit voor méér groepen belastingplichtigen heeft gegolden.

Bij een eerdere brief aan uw kamer heb ik aangegeven dat de DGA's een groep belastingplichtigen is die binnen de Wet ULB niet het voordeel ondervindt van het vervallen van de belaste vergoeding voor de inkomensafhankelijke bijdrage voor de Zorgverzekeringswet (verder: IAB Zvw), maar wel het nadeel heeft van het terugnemen van dat voordeel, dat voor andere werknemers zou ontstaan, via het aanvullend pakket. Bij de behandeling van de Wet ULB is in de Kamer daarover ook duidelijkheid geboden. Uit de Evaluatie Wet ULB is gebleken dat de daadwerkelijke koopkrachteffecten in lijn liggen met de bij de behandeling van de Wet ULB door uw Kamer aanvaarde koopkrachteffecten. Daarbij komt dat DGA's reeds in 2008 het voordeel hebben gehad van het vervallen van de belaste vergoeding voor de IAB Zvw, in plaats van in 2013 zoals bij werknemers. Het kabinet ziet vanwege deze argumenten en de beperkte budgettaire ruimte geen aanleiding om te compenseren.

De leden van de fractie van 50PLUS vragen hoe de stijging van loonkosten bij bedrijven met veel werknemers met een laag loon, zich verhoudt tot de wens werkgelegenheid bij ouderen en jongeren te stimuleren.

Bij de behandeling van het wetsvoorstel Wet ULB in het parlement is aangegeven dat loonkosteneffecten en de werkgelegenheidseffecten zijn doorgerekend door het CPB. De loonkosteneffecten voor ondernemingen met lage gemiddelde loonkosten beperken zich tot maximaal 0,8%. Het CPB kwam op basis hiervan tot de conclusie dat de werkgelegenheidseffecten aan de onderkant van de arbeidsmarkt gering zijn (maximaal 0,1%).

De leden van de fractie van 50PLUS vragen naar de grootte van de groep van met name ondernemingen met lage gemiddelde loonkosten die nadeel ondervindt en naar de omvang van het nadeel dat door die groep ondervonden wordt door o.a. het afschaffen van de Awf-franchise.

Het algemene beeld is dat bij 237.000 van de 372.000 ondernemingen de loonkosten als gevolg van de wijzigingen in de Awf stijgen. In deze stijging is opgenomen zowel het vervallen van de franchise als de met het vervallen van de franchise verband houdende verlaging van de Awf-premie. Deze stijging is geraamd op € 509 mln.

Die stijging wordt meer dan teniet gedaan door een daling van de loonkosten als gevolg van de wijzigingen op het gebied van de inkomensafhankelijke bijdrage Zvw (verlaging van het tarief van de IAB Zvw in combinatie met de verhoging van de maximum van de grondslag). Deze

daling is geraamd op € 715 mln. Per saldo is er voor deze groep dus sprake van een macro loonkosten daling van € 206 mln. Bij 95.000 van de 237.000 ondernemingen is – ondanks de compensatie via de Zvw – per saldo sprake van een loonkostenstijging. Voor 142.000 ondernemingen (van de 237.000 ondernemingen met loonkostenstijging als gevolg van aanpassingen in de Awf-premie) is sprake van een per saldo loonkostendaling.

Het beeld voor ondernemingen met lage gemiddelde loonkosten is dat 114.000 van de 125.000 ondernemingen te maken hebben met een loonkostenstijging als gevolg van de aanpassingen in de Awf-premie. Bij 64.000 van deze 114.000 ondernemingen is – ondanks de compensatie via de Zvw – per saldo sprake van een loonkostenstijging. Voor 50.000 ondernemingen (van de 114.000 ondernemingen met loonkostenstijging als gevolg van aanpassingen in de Awf-premie) is sprake van een per saldo loonkostendaling.

De stijging als gevolg van de aanpassingen van de Awf-premie voor ondernemingen met lage gemiddelde loonkosten zijn geraamd op € 222 mln. De compensatie in de vorm van de aanpassing in de Zvw is geraamd op € 141 mln. Macro gezien hebben de 114.000 ondernemingen derhalve per saldo te maken met een budgettaire last van € 81 mln.

Ook deze gegevens zijn in lijn met hetgeen bij de behandeling van het wetsvoorstel is gepresenteerd.

De leden van de fractie van 50PLUS vragen ook een reactie op het voorstel van de ABU om werkgevers te compenseren voor de loonkostenstijging als gevolg van de Wet ULB. De ABU suggereert een afdrachtvermindering op de loonbelasting en premie voor de volksverzekeringen van een vast bedrag per werknemer met een bruto loon tot € 20.000. Eerst wil ik ter zake van de suggestie van de ABU opmerken dat uit de Evaluatie Wet ULB blijkt dat er geen reden is voor compensatie. Eerder in deze brief is al aangegeven dat de loonkosteneffecten beperkt zijn en vallen binnen de marges die de regering in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Wet ULB heeft gepresenteerd. Voorts is het zo dat bij de huidige stand van de overheidsfinanciën geen geld beschikbaar is om deze extra afdrachtvermindering budgettair te dekken. Overigens is het zo dat een dergelijke afdrachtvermindering sterk lijkt op de afdrachtvermindering lage lonen. Die laatste afdrachtvermindering is indertijd (met ingang van 1 januari 2006) afgeschaft omdat het effect op de werkgelegenheid gering was.